

Antallskontroll av laks – er sånn cirka godt nok for fremtidens næring?

Hvor mye fisk står det egentlig i norske laksemerder? Det ønsker man finne ut i et FHF-prosjekt.

Andreas Misund, Hans Tobias Slette og Leif Magne Sunde, SINTEF Ocean

Andreas.Misund@sintef.no

Bakgrunn

Det står til enhver tid i størrelsesorden 400 millioner lakseindivider langs kysten – sånn cirka. Antall fisk i hvert anlegg rapporteres månedlig til Fiskeridirektoratet, og baserer seg på antall fisk levert fra settefiskanlegg minus antall dødfisk og eventuell slaktefisk – et relativt ukomplisert regnestykke, tilsynelatende.

Realitetene er imidlertid ikke så enkel som teorien skulle tilsi. Antallskontroll fra smolt til slaktefisk er en kompleks affære med en rekke påvirkningsfaktorer. Dette fordrer bevissthet og kontroll i hvert produksjonsledd – helt fra rogn til ferdig pakket laks. Denne kompleksiteten reflekteres også i tallmaterialet som viser at det tidvis er betydelige antallsavvik i laksenæringen.

Antallskontroll – på stedet hvil?

Problemstillingen er langt fra ny. Antall- og biomassekontroll stod sentralt i Excatus-prosjektet* (se link/QR-kode til høyre) (2010-2012), og det ble identifisert en

rekke faktorer som påvirket nøyaktigheten i antall. Nå i 2022, 10 år etter, så er problemstillingen rundt antallskontroll like aktuell som den gang. "Dette har vært en diskusjon i alle de år" er et utsagn som regelmessig dukker opp i samtaler med laksenæringen rundt nøyaktighet i antall fisk. Så hva har egentlig skjedd det siste tiåret?

I skyggen av lakselus, sykdom og utfordringer med fiskevelferd, ulmer det rundt problemstillingen antallskontroll som gjør at laksenæringen (inkludert teknologileverandører og service-næringen) bør ta grep. I et høringsnotat om endringer av akvakulturregelverket, åpner Fiskeridirektoratet for et krav om at antall fisk i hver produksjonsenhet skal kunne angis med en nøyaktighet på mindre enn +/- 1%. Fiskeridirektoratet er samtidig interessert i å vite hva som er et realistisk krav til antallskontroll. Hvor mener laksenæringen selv et realistisk krav til antallskontroll ligger?

Laksenæringen ønsker kontroll i produksjonen. Men antallskontroll er utfordrende ettersom feil forplanter seg gjennom en produksjonssyklus om det forekommer én tellefeil i et produksjonsledd. Man sitter igjen med to streker under svaret etter slakt, men problemet er at ligningen i en del tilfeller er ukjent. Et komplekst bilde av ulike teknologier, praksiser, arbeidsoperasjoner og logistikk-løsninger, samt store mengder talldata i produksjonsstyringsverktøyene, bidrar til konstruksjonen av et korthus, hvor én feil kan resultere i kollaps i den reelle kontoføringen av fiskeantall. Dette gjør at innsatsen som legges i de foregående leddene kan bli forgjeves.

Mer samarbeid - veien til god antallskontroll?

Men hvordan arbeides det med bedre antallskontroll i laksenæringen, og hvor

Presisjon ved telling av laks (PRESAL)

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond og Fiskeridirektoratet finansierer det pågående forskningsprosjektet "Presisjon ved telling av laks (PRESAL)". Prosjektet har som mål å undersøke hvilket potensial det er for nøyaktig kontroll av laks.

I forbindelse med prosjektet vil det arrangeres et åpent seminar på Værnes 8. september 2022, hvor tematikken utforskes, med presentasjoner fra prosjektet, Fiskeridirektoratet og aktører fra laksenæringen.

Les mer om prosjektet her: <https://www.fhf.no/prosjekter/prosjektbasen/901684/>

Scan QR-koden

Påmelding seminar: <https://events.provisoevent.no/sintefocean/events/presal/register>

Scan QR-koden

trykker skoen i de ulike leddene? Skal antallskontroll forbedres fordrer det større åpenhet, tillit og kommunikasjon mellom produksjonsleddene i oppdrett, teknologiutviklere og servicenæringen.

God antallskontroll avhenger av innsats i alle ledd, og kanskje også arbeid vel så mye på det organisatoriske og kulturelle plan som det rent tekniske. Oppgaven som ligger foran næringen for å få bedre antallskontroll er stor, og SINTEF Ocean sammen med samarbeidspartnere, inviterer til å samle laksenæringen for å diskutere og identifisere potensielle løsninger på utfordringene med antallskontroll.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond og Fiskeridirektoratet finansierer det pågående forskningsprosjektet "Presisjon ved telling av laks (PRESAL)". Prosjektet har som mål å undersøke hvilket potensial det er for nøyaktig kontroll av laks. I forbindelse med prosjektet vil det arrangeres et åpent seminar på Værnes. 8. september 2022 hvor tematikken utforskes, med presentasjoner fra prosjektet, Fiskeridirektoratet og aktører fra laksenæringen •

God antallskontroll avhenger av innsats i alle ledd, og kanskje også arbeid vel så mye på det organisatoriske og kulturelle plan som det rent tekniske. Foto: Andreas Misund, SINTEF Ocean

*) Les om Excatus-prosjektet her:

https://www.sintef.no/globalassets/upload/fiskeri_og_havbruk/havbruksteknologi/exactus/dokument/exactus-nfo-artikkel_paaskrift.pdf

Scan QR-koden

Norskfiskeoppdrett

... gir deg **GRATIS**
abonnement i 10 dager!

Skann meg

